

Ruim twintig jaar geleden kwamen ze met vrijwel niets naar Wales. Maar de familie Rodenburg bouwde er iets moois op. Met dank aan een combinatie van gedrevenheid en nuchter rekenen. Hun Texelaars zijn zeer in trek en geven veel fokkerijplezier.

Francisca, Jan en Coby Rodenburg

Goed geluimd komt Jan Rodenburg (59) uit de melkstal. Wat wil je ook? Eerder die dag werden 13 van zijn fokschape geveild voor een totaalbedrag van achtduizend euro. Een prachtig financieel resultaat en dat is meer dan welkom, want de marges zijn smal in de Britse veehouderij. Uit de prijzen die men bereid is te betalen voor de schapen van Rodenburg — allen getooid met de stalnaam Turbo — spreekt waardering voor het fokkerswerk van de Nederlandse emigrant. 'Het is geen hobby die geld mag kosten. De afgelopen jaren droegen de schapen op jaarbasis neto een bedrag bij dat gelijk is aan de opbrengst van één maand melkgeld', rekt Rodenburg voor. Gemiddeld betekent dat een bedrag van rond de 17.000 euro met als uitschieter het MKZ-jaar 2001, waarin 45.000 euro aan de schapenfokkerij werd verdiend. Dat was te danken aan een geslaagde fotoveiling. Rodenburg: 'We organiseren al twaalf jaar lang een veiling op ons bedrijf. Door MKZ — Jan Rodenburg sprak over de MKZ-crisis in het tv-programma Buitenhof — leek dat onmogelijk, maar we hebben alle te verkopen dieren op de foto laten zetten. Dat werkte uitstekend.'

Meer goed dan fout

Ook Jans vrouw Coby (58) en hun dochter Francisca (30) dragen de schapenfokkerij een warm hart toe. Hun inzet bij de verzorging van de 150 fokooien is bovendien onmisbaar want ook de melkveestapel kent met honderd dieren een flinke omvang. In 1979 begonnen Jan en Coby vrijwel met niets in Capel Dewi, een dorpje in Wales.

Het begin was niet gemakkelijk. 'Het water stroomde door het huis', diept Coby uit haar geheugen op. 'Het land lag vol stenen en het weiland bestond uit kroppaar, waardoor de grasproductie laag was. Ook de rente was in die tijd hoog', vult Jan zijn vrouw aan. De reden dat ze toch het hoofd boven water hielden? De enorme wil — haast verbetenheid — om te slagen en, zo stelt Rodenburg nuchter vast: 'We hebben waarschijnlijk net meer goede dan foute beslissingen genomen.'

Minste vaarzen toch productief

Een van de beslissingen die ze namen was starten met schapenhouderij, een tak van sport die ze ook in Nederland (in Voorschoten) al met liefde beoefenden. Via de schapen kon de huiskavel en het overige land maximaal worden benut. Bovendien hebben schapen één groot voordeel, vindt Jan. 'De "cyclus" is niet zo lang als bij melk-

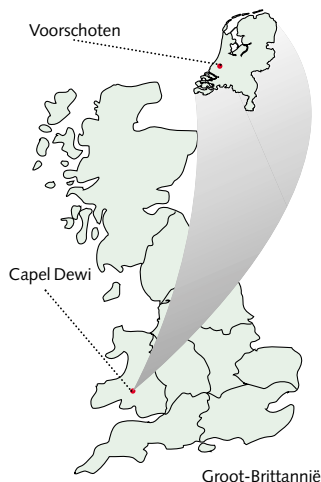
koeien. Ze brengen relatief snel geld in het laatje en dat was in die beginjaren welkom.'

De gedreven Rodenburgs bouwden hun bedrijf uit en besloten om een nieuwe ligboxenstal te bouwen. Om dat mogelijk te maken verkochten ze in 1991 al hun schapen op een aantal veelbelovende Texelaars na. Met het geld dat die opleverden werd de bouw van de stal in 1992 mogelijk. In datzelfde jaar stortte Rodenburg zich ook op de vaarzenhandel. In samenwerking met de Nederlandse exporteur Nammen Schaap haalde hij ruim duizend Nederlandse vaarzen naar Groot-Brittannië.'

De Nederlandse vaarzen die hij onvoldoende van kwaliteit vond bleven op zijn

bedrijf. 'Die melk ik dan zelf maar.' Toch kreeg hij daarvan geen spijt. 'Integendeel. Dat heeft me de ogen geopend voor het belang van een goede genetische aanleg. Want die vaarzen, hoewel het uiterlijk de mindere waren, brachten dankzij een goede aanleg de productie op ons bedrijf met sprongen omhoog.'

Door de prestaties van deze vaarzen ontwikkelde Rodenburg een nuchterder kijk op de fokkerij. 'Ik was vijf tot tien jaar geleden fanatieker. Maar ik stel ook vast dat ik in het verleden te veel geld voor op het oog goede maar achteraf slechte stieren heb betaald. Ik kwam geen stap vooruit.' Inmiddels laat hij ook het paringsadvies voor de koeien en pinken over aan een paringsprogramma. Veelvuldig geadviseer-

Zwartbonten komen tot rendabele prestaties op grond van gras en citrusmix

de stieren in de afgelopen periode waren Slogan, Osmond, Grand Prix, Hunter en — ook Rodenburg is kennelijk de trend in Nederland niet ontgaan — de roodbonte stieren Jerom, Beautiful en Stadel. 'Die Jeroms, dat zijn beste kalveren. Ik wil robuustere, sterkere koeien.'

De Rodenburgs fokken de meeste vaarskalveren op. 'Ons vervangingspercentage ligt rond de 25 procent. Toch houden we de meeste kalveren aan omdat we geen risico willen lopen onvoldoende vaarzen aan de melk te krijgen. Bovendien kunnen we de overtollige dieren voor een goede prijs verkopen. Daarnaast kunnen we het ons gewoon niet veroorloven om ons quotum van 750.000 kg niet vol te melken.' Van die 750 ton is 50.000 liter geleast voor het voor

Nederlanders onvoorstelbaar lage bedrag van nog geen 2 eurocent per kilogram.

Voor de melk ontvangt Rodenburg 26 eurocent per kg melk. Hij prijst zich daarmee gelukkig. Sommige veehouders ontvingen in 2001 vijf eurocent minder. 'We hebben gelukkig een goed contract afgesloten met Dansco. Die maken van onze melk mozzarellakaas.' De slechte melkprijzen in Groot-Brittannië heeft volgens Rodenburg de sector voor een deel aan zichzelf te wijten. 'Ik volg de ontwikkelingen in Nederland nog op de voet. Ik lees dan over klachten over de zuivelindustrie en de belangenbehartiging. Maar we mogen hier jaloers zijn op de transparantie en kracht van de coöperatieve organisaties in Nederland.'

Citruschillen

Bijzonder is dat veel citruschillen worden gevoerd, een afvalproduct van de sinaas-appelsappproductie. 'Het is extreem zuur, dus normaal gesproken niet te vreten voor de koeien. Wij mixen vijftig ton citruschillen met 6 ton soja, 12 ton tarwevoermeel en 8 ton pulp en we hebben een qua voederwaarde ideale mix die de koeien wél vreten. Deze citrusmix is bovendien goedkoper dan maïs en kan ik voeren zonder een voermengwagen.' Gemiddeld produceren de koeien ruim 7500 kg melk met 3,39% eiwit en 4,48% vet.

Maar noem de Rodenburgs geen technocraten. De betrokkenheid bij de koeien is groot. Tegelijk schuwt Jan Rodenburg geen verantwoordelijkheden buiten het bedrijf zoals in schapenfokkerij- en boerenbelangenorganisaties. En wie de gedrevenheid proeft als het over de schapen gaat weet dat het fokkershart — nu meer voor de schapen dan voor de koeien — nog volop klopt. Jan Rodenburg: 'We verdienen er goed geld mee. Maar die schapenfokkerij, we doen het ook gewoon verschrikkelijk graag.'

Bert de Lange

Fokooien en melkkoeien moeten prest eren bij Nederlandse emigrant in Wales

Rodenburg gedreven

